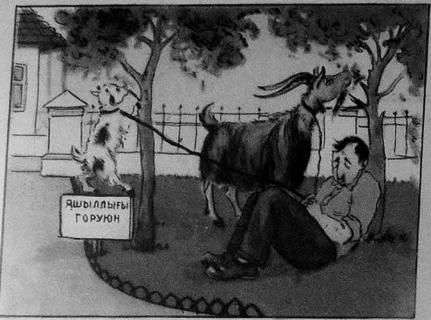

ПАМБЫГ (Гаргыдалыя): — Бизим тарлалара хош кәлмисөн! Сәнә дә, мәнә дә яхши баҳсалар, мәңсүл йығымында үзүмүз ағ олар.

М. А.
Ахундов
Казахстан

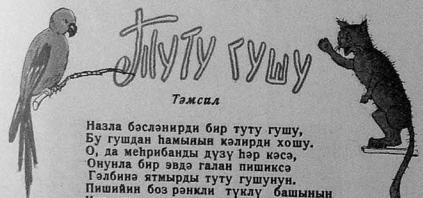
КИРПИ

Бағда истираһёт этмәк яхшы шейдир...

...амма баһа отурур.

Назад бәсәндерін бир туту гүшү.
Бу гүшү наималы коларды хою.
О, да мәнрибаны дузу көр көс.
Ончыла бир эвде галип пишика
Гәлбинең ятырыл туту гүшүнү.
Пишикін боз раныл түкүл башыны
Көзіндең оларынан душундукка о.
Гәлбинең көзіндең күндең күндең о.
Пишикін сөз на о, көз на о, көз на о.
Рәсигина беле сөздөл бир күндең о.
— Бир ер тап өзүн, сыйын ай пишик
Элә бәсәндерір сасын, былын ай пишик
Алам арасына чыхк білмәсек.
Пишик чаваб верди сабзә бу аи,
Денемердін доза вар бир данишысан?
Токко «майб-майб» дәйләсән дә мән,
Бу сас қалыр моним ез үраймидан.
Сән тоглий элдир салыт, иисинан,
Бас сөнин ез соозу, ез соениң наңы?

Никмот ЭФОНДИЕВ

БУ ДА ЯЛАНДЫР?..

Шамхор районунан Конкулдуң көзинде Маленков адына колхозун узу, езу дә партия узуы «Басынан» нүсекесінә на язы, ноңданышар на деңир, она «тираз» деңирлер:

— Несонаңын язы, езу дә нарад ер язы. Района языр, мәрзәз язы, язылардың языраға языр. Амма бир шәк чыхынын, О, языларында факт көстәр, рәгэм котир, шайды чыхыныр, андичиңдағы эдир ки:

— Ал нарад, гойдаймын, колхозу дағытылар.

Она инанан олмур, намыс сас-саса веरиб дейир:

— Яланың!

Басынан язы ки, колхозун кечиниң сады Алы Елиев колхозун тахта-шабдан наң деңир отаңдан ибарат зөртөн тикнірмаш дидарларынан көзиндең көзиндең тикнілшілдер көзиндең да тамаша жадынан.

Көзіндең, өхөлділірлер, бағылар, языланылар охуюлар за ена бу ассағат күнинен көзинең ичинен дейирлер:

— Яланың!

Басынан сорушур:

— Нәй яланың?

Она чаваб вериб дейирлер:

— Шаң инде Йылда он еди на бундан габаг тикилмәй башлағыз, езүнде Йылда гүрттарымышындар. Да мән таңта вар, ноң да шабдан...

Бағда инде диварда он еди на бундан габаг берудәндә Элиев содар дейінде ки, бунун учун 800 әмбаккүн шедир олар.

Басынан дебір:

— Тугат ки, мәнниң деділәрін вә изделгіларым яланың, бас

тәссаруфат бигінди Гара Таясевин, кечиниң мұнасібын, инде иса-

мін Ибраһим Мустафаевин имзалаудың шедір олар.

Басынан яланың:

— Ена да онун сөзүн ағызында ғоюб дейіндер:

— Деділәрдин де яланың, изделгіларым да яланың. Сәнә гоштулуп көзде чахнашма салмага истанғандың дә сөзү яланың...

Бағда инде диварданын сошынан чыхындар.

— А киңи тута ки, бунулар яланың. Бәс садын гарадашы

Садын да деңириндең...

— Бах, бу дөргүрдү. Оңнан китабжасына чохду мәрзәнүк язылышындар.

Анчаг бола бараң сәнин фириң яланың. Енек сан

да, сәнин күнин ерзіб қызында көзде комиссия чыгарыларлар да,

колхозда, сөбендөн ахшама ким биш-баш кәзімдік ніксөндіктер, сизин де китабжасына ғылударда, аманқүн азындарды.

Бу дөргүрдү, чыншындарында измәкжүзінен мигдары арттырғыча тәнбәлдерін кефі, гарышыр, анчаг нә олусун?

Ишмелін дилдейр, ишмелейн бармагынын сорар.

— А чамаат, деділәримин наималына яланы чыхарданыз,

бас Элиевдин дайыбы Чанан Казынович тикидірдій бу езу сөзүн нәне?

— Сан колхозда Чанан күнин ишәнсендін дірінен гызылдан оларды, «Бал тутан бармагыны ялар» мәсслин шештің, я

ноңзиндең бу сөзүн да ере вүрүрлар:

— Сан колхозда Чанан күнин ишәнсендін дірінен гызылдан оларды, «Бал тутан бармагыны ялар» мәсслин шештің, я

яланың!

— Язычагам, ең язычагам. Лап Москвай язычагам,— дейін адамдары нағадайыл.

Оңу, ишәнсенділәд, язысенданды да горхан өхөлдүр. Кох о ян

бу-иңдеңдең деңірлер,

Сән азындарымының дейірсөн, амма сәнин нагнинда язы-

наималының сорушур:

— Мен нагнинда языльб ки?

— Сәнин нагнинда көзбәл ки, пәннәтия узуу үзүн «Басынан» нүсек-

нов колхозда интегра наң меншүк олуб, көзде чахнашма салдыры

бағыл аттарының тәзәттін учун, Шамхор район партия

комитети тәсіфіндең 1951-чи иш айында шахсін ишиңе

язылышам шарттың оны шидаттың төмөт веришилдиң

яланың сорушур:

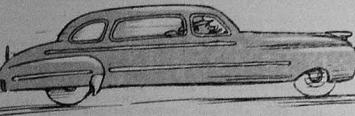
— Яланың!

Она чаваб веририлар:

— Их, носанан, бу ялан дейіл. Бу күн языдығын бәнгәнчаны

мәктеблар да сүбүт едір ки, бу дөргүрдүр...

Г. МӘММӘДЛИ

Жылу көз

Чыхмышы Вазирханов мәзүннің атасы майдай,

«Насас майдай» узанының мәзүннің бир ай да,

Июльдегі атасында «чын-башы дүзәлді»,

Пәннәбап шаң жағынан.

Оттурду кабинеттә үч-нағыттанда бир ақем,

Иккя ичесе чыгарылды енә бар күн мүнгізәм.

Ишчеләр аға үстәл, габагының асқанынан

Та о ваҳта ғадор ки,

— дүшүк мөнкем истиләр.

Бир күн мұнаввиғиеттә отуранда үз-үзә,

Мұнай башының сағас:

— Нә мұнайда, чыхмышы тәғтишіндең районлары,

Гоймаг амас, бир беде изваретсиз онлары...

Дейірам ки, бу ара

Бир чыхмашындең районлар...

Евлах, Барда, Мир Башир, Нәрсәнди ки, соң истиләр,

Анчаг болағандағы ғылым үкімнендең күннен деңір,

Фирнандағы активтың ғылым үкімнендең күннен деңір,

Гәләм үкімнендең күннен деңір,

Гәләм үкімнендең күннен деңір,

Сонра өттүн Шуша, Лашына, Қалғазор...

Дүз бир илдер ағынам дайындағы о ерлар...

Гәйдәм баш нағарларын Нұхана, Варташы...

Иояхам бир бар, бу чүр, шаббларын ишинші.

Нече, яхшы сезуды, өзбек...

— Ағылдағы ғылым үкімнендең күннен деңір,

— Оңда, мән көзделсін сәфәр ғазыр ол!

— Ноң деңір! Яхшы ғол!

Белозур Вазирханов мұнаввиғиеттә көрүшүдү.

Саңар ғола дүшү.

Гәрәп ерда күнде үч ғол мұншавире чыгарылды.

Күндеңдер инттә эйлән.

Най-күй салды

— бағырды;

Көзделор элде, ғылымдағы салғын деди,

наңсыз балықшының эмлик көзделдер—еди,

Та о ваҳта ғадор ки,

— сарындағы нағадар...

Көрдү ки, илардан чыхындың бир аял.

Сон ғылымдағы көздел, итандың айылтады,

Эртән күндең көздел, көздел көздел дүз:

Чыхмышын шашырларының планы,

Көтүрмушду шүбәлдиң пыныттың нағылары,

Галаммында достарын аяллар дилайрилди...

Иларда ишәндерін салындың көрүп ти,

Көтүрүп аялшының ғылым үкімнендең күннен деңір,

Истәйдірди мүндиңдең күннен деңір,

Мәнбеттің мәзүннің атасы ғылым үкімнен деңір,

Нев кас оз съврати ил

Умумиттифаг кәнд тасөрүфаты сөркенсүнин гапылары кениш ачылышының Кечән ил олдуру кими бы ил дә республикасынын миннеләре колхозчусы сәркендештирак этмәк һүргүгү газамышының.

Гарияк, Укар, Газах, Сафарлаев разы
Юнгалиның памбызыларды Соркинин
иерметтәли голонгасыларды. Галының габы-
ғында ири памбыгы гозасы апарын түр эфиғи-
шүү. Укар радионундан көзөн Ашрафматов
Көримова 8 жылдан сағынан нэр некстарынан
59 сентир, газахсыз Саян Жаракинов 8
некст сағынан нэр некстарынан 58,5 сен-
тирең шыгулду Салымор Фәрәнов 15,5 нек-
стар сағынан нэр некстарындан 59,2 сентир
памбыгы топладылбай өз колхоздарлырын узу-
ну памбы кимн аг этимшилор.

Онларла гарыш-гаршының коланләр, та-
рәвэчизлиләттәд аз газанын Хачым колхоз-
чуларындыр. Онларын етишдирилүкәрни па-
мидорон дасть ве сөббәти ағылзардан душ-
мур. Маленков алтын колхозун бригадири
Әнәд Гурбанов ила Молотов алтын колхозун
мангабашысы Гызылкум Әмәровна нерек-
тардан 350 сантимера яхын мәнсүл көтүр-
мушләр.

Совет Шампан шәрабы чох гүүрлөр адымлайыр. Оны, Шампан шәраблары комбинатынын „Азәрбайҹан“ союзозу саркни кондэрмишти. Бу союзозун директору, шөбө мудирләри, агрономлары, мангабчыларды да саркниин иштәрлекчелерди.

Чийнларында гошалуу асыб сәркйэ
госа кәлнелэр шамахылы Сә'дулла Агаев
иля ағчабадыли Рушан Һәсэновдур. Бу ов-
чуларын атдыры күлларын бирى до баша
чыхмалышыр. Онлар хәр тайнили планы-
ны аз гала мин фанзы чаттырышлар.

Шамкор шарайтадык да сүнгө маалымат
Ашот Маркарин дүз ийирим илдир
тапшырылган артыгылардан ерин
еттирин, онук маалыматын гоюнларның дүз
фазын бала берир. О же еттишармасыл
сөзкөй жаракорин К. Сеткин алдын колхоз-
чукундурадырынан да катиришмайды.
Ленин орденин, Клауд Сеткин алдын кол-
коузун чугуннан еттишармасыда баян та-
бучысын вар. Онлар көндөктөрдөн 615 сент-
имен же чугуннан кетүрүшмаш.

Бир-бىрinden кергى галмайын ипекчилэрин көстәрдикләри гәһрәмләнлығы саймагла баша кәмәз. Тәкчә оны демек киफайәтләрдир. Загатала районунун Андреев айына холхозунда ипекчиләр һар гуттудан 99,5% илограм барымат көтүрмушләр. Бу да ки, күзләрда дәст ипек палтар учун парча ола илар.

Азәрбайҹан тахылы haggында охунан аһныны әшитмәйән тапылмаз:

Тә'рифи дилләрдәdir, сары бүгданын
Түкәнмәздир тахылы Азәrbайчанын...
А күлүм, Азәrbайчанын...

Кечəн ил соркىй көләнлəр Азərbaycan
хылы нағында йүксəк рə'йлəр демишидн
р. Бу ил да тахъымыйрымсыз соркىй
гəлəблəрдə кəмишмий. Она кəра да
тасымалык кисесини о бирى экспонат-
дан ини чакыштири.

Мисал вар дээрэл, "сүдлу инэк од, гэр бадын даагт". Кирон алдана совхозун чилдэри иса бу мисалы азча дэйшигэллэр. Судлыг од, саны сарки-хөндэрэв. Шэкилдэжи суд бидону зо бахыг яүксөж маңсул верэн инэказ. Ягаль суду ил долдуур.

Сәркі иштиракчылары арасында бойнұ тустуклу пионерләрин олмасы чох фәзидір. Шамхор районунда

миллер.

Губаның ағ алмасы Емәй ағ алмасы...

Journal of Oral Rehabilitation 2003; 30: 103–107

майнысыны охуя-охуя, нэректардан 63,7
сентнер майва топлалып, Азэрбайчан кон-
серв трестинин Губа районундаки 12 нөм-
рээли совхозуну ишчилэри саркий этилри
Губа алмалары үндээрмийшлэр...

Балыкшың үстүндө өзбек тилинде анынды
ди гөрүп голхозчуларын бири Астанада
"Прогресс" колхозунун, о бири Ләнкәран-
даны "Илчин хатырасы" колхозунун узвлә-

ридер. Онларның арасындағы колхозу да „Иличин хатырыс“ колхозуның узбүдүр. Амма онуң ишладың колхоз Худат районнан шылдары. Онларның колхозлары бир-биринден узаг олса да, ишләрі, емәлләре бириңдер. Ын үч колхоз дөвдәтә пландан зәлава хәсияттеги көмек көрсетүүгө мүмкүн болады.

Дәшүнү ирәли верән чамышын бойнұна гырмызы лент бағланма-

сы сэбээсийг дэлжиг. О, Сэхэргалиев районуудын "Гырынны" Октябрь колхозуудан сэргийг кетмишид. Өзүүн дээ гатшынгы, Филаны тохурд. Чине чамышын, белалыриандын колхоз Фермындаа 78 башваркин, кечэн их онларнын тэр бири тон ярмыдан тох суд вермидир.

Тайлы-тайны тапар дебэрлэр: бизим
ис чамышыл гол-гола кэлэн гоюн да
ис гончыларын нұмайдансыздар. Бедзин-
и асгалымыныдан билинир ки, дагда
шумушдар. Оны сәркіш Көдабай райо-
ның Азәрбайжан дар меринуосу — чинс
он дамазлығы очагы көндемдершил.
Сәркіш аянақ ақын-безансынан:

Саркынан ачыл жаңы-бөвчарлар келдешлэр. Өз намуслу эмэклэри ия колчилдура комж әздиштэр дар саркынин эзиз галыптарды. Самуры суону Абшерон оғынан гәрәп ахытмай учын канал эксовкаторчуларнын ишләрни ила спубликамен фәхр эдир. Самур-Дәвәчүлек эксовкатор стансисы 1954-гилде сковаторларны чалчуу ила 249 мин кубтүр торпаг иши көрүп маддәйрин 6,8 изашка салымсыз, ики о гәрәп яначыга

Башында хончы азараң гүз Шымкенттеги көмүр жана топтамак майдашынан көбүнчөлүк көмүр менен топтамактын түзүлүштөрүнүң таралышынан тура калыптырылған.

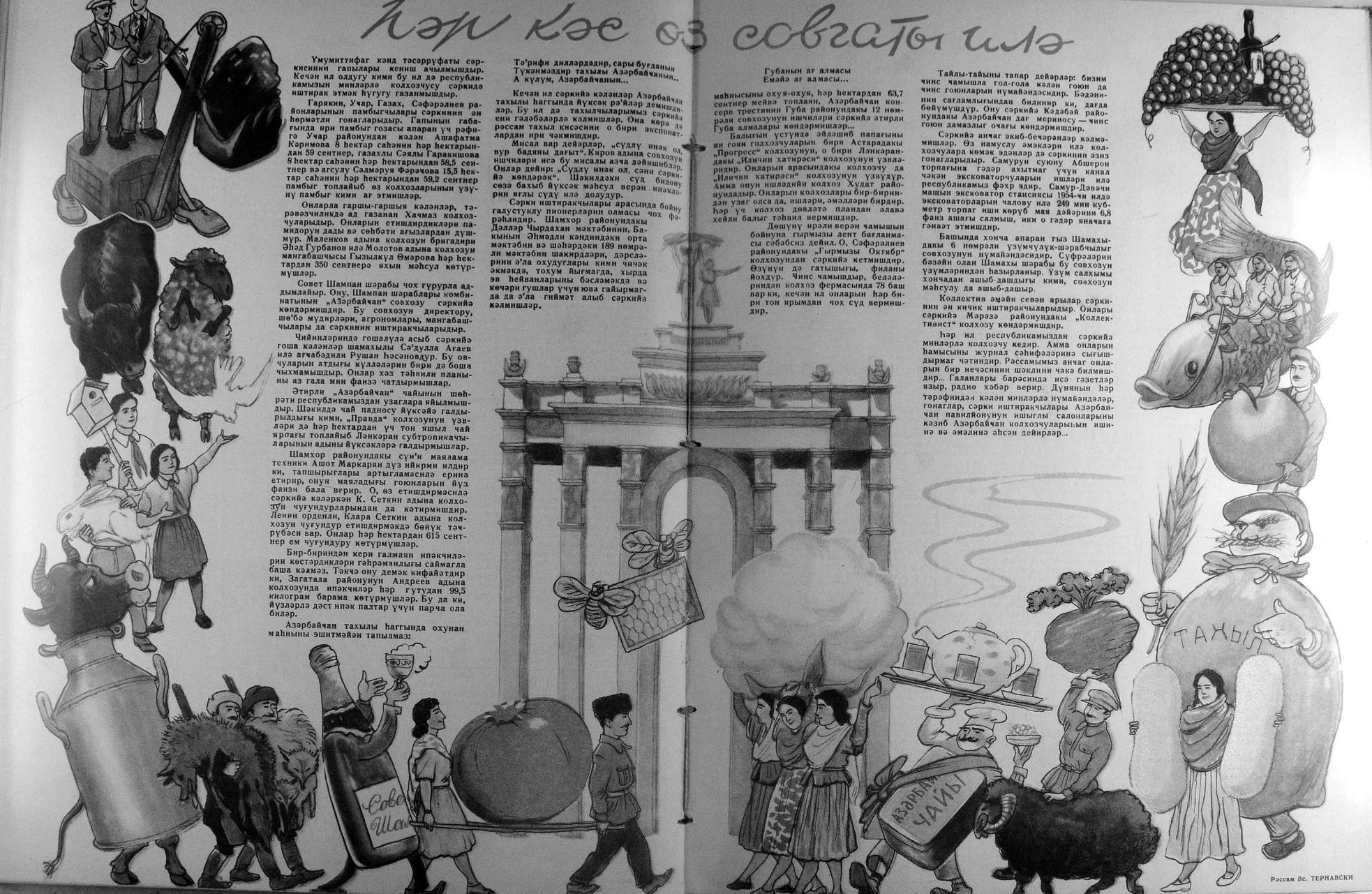
Башында хонча апарат гыз Шамахы-
хы 6 немерли узүмчүлүк-шәрабчылыг
сөздөгүнүн нүмайэндесидир. Сүфрәләrin
зәйн олан Шамахы шәрабы бу сохбозун

Умләриндән назырлалыры. Үзүм салкымы
и чадан ашыб-дашдығы кими, совхозун
ңсулу да ашыб-дашыр.

Коллектив эмэйн севэн арылар сәркүн ан кичик иштиракчылардыр. Онларың оюйкі Мәрзә районундағы «Коллекционист» колхозының мүшкіншілері.

бист" колхозу көндөрмишдир.
Бер ил республикамыздан сәркүйэ
нлэрлэ колхозчы кедир. Амма онларын
мысыны журнал «Әзірлек» сыйыш-
праг чатидир. Рәссамымыз анчаг онла-

— «Дарын» таңбасының иштегеси болуп саналып, оның бир нечесинин шәкелдін чыкып калышынан кейин, Галандарлы бағасында исе газетадардың, радио хәбәр веририп. Дүниясында да риффинданда колдан миннеләрдә нұмайындарлар, нағылар, сәркіп иштәркәлдерләр Азәрбайжан павлийонунан ишыргы салоныларның Азәрбайжан колхозчуларының иши вә эмелиндең ишсан дәйреләр...

АНГАРА-БАГДАД ОХУ

К 71

